

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001276

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-04-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лубинська Марія Андріївна

2. Lubynska Mariia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 27969 Теорія та історія культури

Дата захисту: 10-07-2023

Спеціальність за освітою: Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 1656

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

Код за ЄДРПОУ: 26167849

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 18-д, Київ, 01133, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія мистецтв України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

Код за ЄДРПОУ: 26167849

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 18-д, Київ, 01133, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія мистецтв України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 13.11, 18.11, 18.17, 04.51.51

Тема дисертації:

1. Київські мурали XXI століття як практика транскультурного діалогу у контексті впливу світових глобалізаційних процесів на візуальну культуру
2. Murals of the 21st Century as a Practice of Intercultural Dialogue in the Context of the Influence of Globalization Processes on Visual Culture.

Реферат:

1. Дисертацію присвячено дослідженню транскультурного діалогу у мистецтві муралів Києва XXI століття у контексті змін візуальної культури під впливом глобалізації. Помічено, що муралізм, як вид мистецтва середмістя стає складовою транскультурного діалогу, що відбувається за різними векторами, слугує фактором розвитку груп суспільства та сприяє розширенню культурного простору. Цей факт розкриває широке поле для даного дослідження та актуалізує його. Зазначається, що світові глобалізаційні процеси межі XX і XXI століть рівною мірою проявляються в економіці, політиці, екології, сучасних засобах комунікації і мистецтві. Зміни у різних сферах життя людини, що відбуваються під впливом глобалізації, стають результатом метаморфоз у світогляді не тільки окремих особистостей чи соціальних груп, а й

суспільств загалом. Глобалізація загострює питання взаємодії різних цивілізацій, інтенсифікує проблематику схожості та відмінності етнічних культур. Перед іншими країнами, що, як і Україна, стоять на перехресті між політикою мультикультуралізму чи етноцентризму, постають питання самоідентифікації і вибору шляху. В роботі розглядається культура як інформаційна система поширення норм та цінностей, що оприявнюють у художніх образах суспільно важливий досвід, визначають і регулюють вектор діяльності людини у різних життєвих ситуаціях, відкривають шлях до досліджень інформаційного обміну між культурами, транскультурного діалогу. Останній з високою інтенсивністю впливає на сучасні мурали, зокрема на розквіт мистецтва муралів у Києві починаючи з 2004 року. У дисертаційній роботі розглянуто історію розвитку муралізму у Києві на тлі історичних, геополітичних і соціокультурних змін – від появи графіті у 1990-х до формування творчих співдружностей митців-муралістів напередодні Помаранчевої революції та стрімкого розвитку мистецтва муралізму у 2010-х роках. Саме в цей період їхня творчість входить до світового контексту, встановлюється інтенсивний творчий діалог із митцями – представниками інших культур. Зазначається, що автори київських муралів керувалися ідеями активної соціальної позиції, яка була скерована на гармонізацію спалюженого новобудовами 1990-х та «нульових» років міста, наближаючи столицю до західних прикладів «креативних міст» (наприклад, Берліну). Мурали столиці, створені з 2004 року, стають своєрідними та впізнаваними не тільки в Україні, а й у всьому світі, що засвідчує індивідуальну відповідальність митців і діячів культури. У роботі висвітлюються відмінності муралів від суміжних явищ у мистецтві – монументального живопису, біг-арту, суперграфіки тощо. Зазначається, що мурали – це великі живописні, різні за стилістикою та технікою виконання, твори у середмісті, розташовані на стінах будинків і тротуарах, що виконуються за дозволом влади, що відрізняє їх від мистецтва графіті (яке відносять здебільшого до вандальних субкультурних проявів). За деякими ознаками мурали схожі з монументальним мистецтвом, проте вони не транслиують ідеологію влади, а виражають уявлення певних прошарків суспільства. У дисертаційному дослідженні проаналізовано особливості київських муралів та проведено їхній статистичний розподіл за тематикою. Виявлено, що переважна більшість муралів Києва присвячена художнім образам України чи Заходу. Тематика досліджуваних творів свідчить про актуальність для авторів та суспільства теми транскультурного діалогу, рефлексію щодо впливів глобалізаційних процесів на культуру. Художній образ України у творах західних митців-муралістів на території української столиці є художнім образом Іншого, локалізованого на території Іншого-дружнього, тож приреченого на специфічний гротеск та/або адаптацію в середовищі, для нього не пристосованому. Що ж до «образу Заходу» у розумінні київського художника-мураліста, то важливо, що сам жанр муралу (як і графіті, перформансу, гепенінгу тощо) є привнесеним із практики Заходу. Західний стилістичний і частково тематичний досвід став важливою частиною візуальної мови та разом із місцевими традиціями відіграє помітну роль у візуальному транскультурному діалозі/полілозі.

2. The dissertation is dedicated to the study of intercultural dialogue in the art of murals in Kyiv in the 21st century in the context of changes in visual culture under the influence of globalization. It is claimed that muralism, as a form of urban art, becomes a component of intercultural dialogue that takes place along different vectors, serves as a factor in the development of society groups, and contributes to the expansion of cultural space. This fact reveals a wide field for this research and makes it relevant. It is claimed that the globalizing processes of the world in the 20th and 21st centuries are equally manifested in the economy, politics, ecology, modern means of communication, and art. Changes in different areas of human life, occurring under the influence of globalization, become the result of metamorphoses in the worldview not only of individual personalities or social groups but also of societies as a whole. Globalization sharpens the issue of interaction between different civilizations and intensifies the problems of similarity and differences in ethnic cultures. Other countries, like Ukraine, standing at the crossroads between multiculturalism or ethnocentrism, face questions of self-identification and choosing a path. The research publication considers culture as an information system for spreading norms and values, which embody socially significant experience in artistic images, determine and regulate the vector of human activity in various life situations, open the way to research the exchange of information between cultures, and to intercultural dialogue. The latter has a high intensity of influence on modern murals, in particular, on the

flourishing of mural art in Kyiv since 2004. The dissertation examines the history of the development of muralism in Kyiv against the backdrop of historical, geopolitical, and socio-cultural changes - from the emergence of graffiti in the 1990s to the formation of creative communities of mural artists on the eve of the Orange Revolution and the rapid development of mural art in the 2010s. It is during this period that their work enters the global context, establishing an intensive creative dialogue with artists from other cultures. The authors of Kyiv's murals were guided by ideas of active social position aimed at harmonizing the sprawling new developments of the 1990s and 2000s, bringing the capital closer to Western examples of "creative cities" (such as creative Berlin). The murals of the capital, created since 2004, have become unique and recognizable not only in Ukraine but throughout the world, which attests to the individual responsibility of artists and cultural figures. At the research publication, the differences between murals and other art forms such as monumental painting, graffiti art, and supergraphics are highlighted. It is noted that murals are large, stylistically and technically diverse works of art located in urban areas on the walls of buildings or fences, created with the permission of the authorities, which distinguishes them from graffiti art (which is mostly associated with vandalistic subcultural expressions). In some ways, muralism is similar to monumental art, but it is devoid of ideological influence and is oriented towards society. The dissertation research analyzed the peculiarities of Kyiv murals and conducted a statistical distribution of their themes. It was found that the majority of Kyiv murals are dedicated to images of Ukraine or the West. The themes of the examined works indicate the relevance of intercultural dialogue for the authors and society, as well as reflection on the impact of globalization processes on culture. The image of Ukraine in the works of Western muralists on the territory of the Ukrainian capital is an image of the Other, localized in the territory of the Other-friendly, thus doomed to a specific grotesque and adaptation in an environment not suited for it. As for the "image of the West" in the understanding of Kyiv muralists, it is important to note that the mural genre (like graffiti, performance, happening, etc.) was introduced from Western practice. Western stylistic and partly thematic experience has become an important part of visual language and, together with local traditions, plays a significant role in visual intercultural dialogue / polylogue.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Оспіщева-Павлишин М. А. Тенденції розвитку київського муралізму в умовах глобалізації // Сучасне мистецтво. 2019. Вип. 10. Київ : ІПСМ НАМ України, 2019. С. 159–164.
- Оспіщева-Палишин М. А. Сучасний муралізм у міському середовищі Києва // Художня культура. Актуальні проблеми. 2020. Вип. 16. Ч. 2. Київ : ІПСМ НАМ України, 2020. С. 147–152.
- Оспіщева-Павлишин М. А. Особливості репрезентації муралів у мережі Інтернет і зміни у творчості художників-муралістів через вплив віртуального середовища // Актуальні питання гуманітарних наук : Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Гельветика, 2020. Вип. 33. Т. 2. С. 17–23.
- Оспіщева-Павлишин М. А. Образ України в роботах західних художників (на прикладі київських муралів) // Художня культура. Актуальні проблеми. Київ : ІПСМ НАМ України, 2021. Вип. 17. Ч. 1. С. 59–64.

- Оспіщева-Павлишин М. А. Образ заходу в роботах українських художників (на прикладі київських муралів) // Актуальні питання гуманітарних наук : Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Гельветика, 2021. Вип. 35. Т. 5. С. 25.
- Оспіщева-Павлишин М. А. Зміни тематики, естетики та функцій публічних зображень у Києві через вплив соціокультурних процесів у суспільстві 1990–2010-х років // Сучасне мистецтво. Київ : ІПСМ НАМ України, 2021. Вип. 17. С. 183–194.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вишеславський Гліб Анатолійович

2. Hlib A. Vysheslavskiy

Кваліфікація: к. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

Код за ЄДРПОУ: 26167849

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 18-д, Київ, 01133, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія мистецтв України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Станіславська Катерина Ігорівна

2. Kateryna I. Stanislavs'ka

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9026-6085

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого

Код за ЄДРПОУ: 02214171

Місцезнаходження: вул. Ярославів Вал, 40, Київ, 01034, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жигайло Марина Олександрівна

2. Maryna O. Zhyhailo

Кваліфікація: к. культ., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8765-7125

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківська державна академія культури

Код за ЄДРПОУ: 30036001

Місцезнаходження: Бурсацький узвіз, 4, Харків, Харківський р-н., 61057, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гончаренко Анастасія Олексіївна

2. Anastasiia O. Goncharenko

Кваліфікація: к. мист., старший науковий співробітник, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7466-6030

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

Код за ЄДРПОУ: 26167849

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 18-д, Київ, 01133, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія мистецтв України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Протас Марина Олександрівна
2. Maryna O. Protas

Кваліфікація: д. мист., старший науковий співробітник, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8137-0342

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України

Код за ЄДРПОУ: 26167849

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 18-д, Київ, 01133, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія мистецтв України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Безугла Руслана Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Безугла Руслана Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Гуріна Марія Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна